

РЕШЕНИЕ

№ 6944

гр. София, 18.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 09.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **8208** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на И. Д. И., ЕГН [ЕГН], чрез пълномощника си адвокат П. А. В., с адрес за призоваване С. 1113, [улица] срещу Държавен Фонд „Земеделие“.

Твърди се, че ищецът е претърпял имуществени вреди в размер на 10 763,89 лв. от административен акт - Решение № 23/112/09394/3/01/04/01 от 23.07.2018 г. за налагане на финансова корекция с изх. № 01-220- 6500/106 от 23.07.2018 г. (РФК с И.. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018г.), с което е отказано изплащане на финансовата помощ, представляваща второ плащане по Договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г. по мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери” и е определена финансова корекция в размер на 48 892 лева, който е бил отменен с окончателно Решение № 10549/19.10.2021 г. на Върховния административен съд, Четвърто отделение, по адм. д. № 5751/2021 г., с което е оставено в сила Решение № 1559 от 12.03.2021 г. по адм. дело № 10894/2020 г. на Административен съд София - град (АССГ), Трето отделение, 66-ти състав, с което се отменя РФК с И.. № 01-220-6500/23.07.2018 г. на директора на ОД - С. град на ДФ „Земеделие“ за налагане на финансова корекция и с което е отказано изплащане на второ плащане по Договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г., като е определена финансова корекция в размер на 24 446 лева на основание чл. 73, ал. 1 от ЗУСЕСИФ.

От съда се иска ответникът да бъде осъден да заплати на И. И. сумата от 10 763,89 лв.,

представляваща законна лихва върху сумата от 24 446,00 лв. за периода от 14.10.2017 г. до 14.02.2022 г.

Моли се ДФ „Земеделие“ да бъде осъден да заплати на И. Д. И. мораторна лихва върху сумата от 10 763,89 лв., считано от 15.02.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба, както и законна лихва върху претендираното обезщетение от датата на депозиране на исковата молба до окончателното му изплащане.

Претендират се съдебни и деловодни разноски и адвокатско възнаграждение.

В дадения от съда срок е постъпил писмен отговор от ответника.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат В., който поддържа исковата молба. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът – Държавен Фонд Земеделие се представлява от юрисконсулт Л., който оспорва исковата молба. По делото е представен писмен отговор на исковата молба, в който се оспорват предявените искове по основание и размер, поради което следва същите да бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за неоснователност на предявените искове.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че И. Д. И. е бил ползвател на подпомагане по Мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери” от Програмата за развитие на селските райони 2007 - 2013 г. (ПРСР 2007 - 2013 г.). Ищецът е сключил договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда и при условията на Наредба № 9 от 3.04.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Създаване на стопанства на млади фермери” по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (Наредба № 9/03.04.2008г.). От приложената административна преписка по адм. д. № 10894/2020 г. на АССГ, Трето отделение, 66-ти състав, се установява, че на 13.07.2017 г. И. Д. И. е депозирал заявка за второ плащане по договора. На основание чл. 26, ал. 1, т. 3 и т. 4 от Наредба № 9/03.04.2008 г. в срок до три месеца от подаване на заявката за второ плащане Разплащателната агенция одобрява или мотивирано отказва изплащането на финансовата помощ със заповед на изпълнителния директор на агенцията след извършен анализ за установяване на фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрения и реализирания проект и изплаща одобрената финансова помощ. В процесния случай изпълнителният директор на ДФ „Земеделие“ или оправомощено от него лице е следвало да се произнесе по заявката за второ плащане, депозирана от И. Д. И. в срок до 13.10.2017 г.

От представените писмени доказателства по адм. д. № 10894/2020 г. на АССГ, Трето отделение, 66-ти състав, се установи, че по заявката за второ плащане на И. Д. И. директорът на Областна дирекция - С. град на ДФ „Земеделие“ (ОД – С.-град) е издало Решение № 23/112/09394/3/01/04/01 от 23.07.2018 г. за налагане на финансова корекция с изх. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018 г. (РФК с И.. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018г.), с което е отказано изплащане на финансовата помощ, представляваща

второ плащане по Договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г, по мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери и е определена финансова корекция в размер на 48 892 лева. Видно от т. II на диспозитива на РФК изх. № 01-220-6500/106 размерът на отказаното второ плащане по договор възлиза на 24 446,00 лв., като в същия размер е определена сума за възстановяване, представляваща полученото първо плащане по договора.

С окончателно Решение № 10549/19.10.2021 г. на Върховния административен съд, Четвърто отделение, по адм. д. № 5751/2021 г. оставено в сила Решение № 1559 от 12.03.2021 г. по адм. дело № 10894/2020 г. на Административен съд София - град, Трето отделение, 6б-ти състав, с което се отменя РФК с И. № 01-220-6500/ 23.07.2018 г. на директора на ОД – С.-град на ДФ „Земеделие“ за налагане на финансова корекция и с което е отказано изплащане на второ плащане по Договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г. На 15.02.2022 г. на ищеца е изплатена сумата от 22 001,40 лв., представляваща второ плащане по процесния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Видно от приетото като доказателство писмо с изх. № 01-223-6500/55 от 14.03.2022 г. на директора на ОД - С. град на ДФ „Земеделие“, по сметка на ищеца е извършено второ плащане по договора, като от него е удържана сума в размер на 2 444,60 лв. като окончателен данък при източника на основание чл. 38, ал. 15 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяна на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост.

Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвентна към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразна със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника; 2. незаконосъобразност на административния акт; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – органите на Държавен Фонд „Земеделие“ са издали Решение № 23/112/09394/3/01/04/01 от 23.07.2018 г. за налагане на финансова корекция с изх. № 01-220- 6500/106 от 23.07.2018 г. (РФК с И. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018 г.).

Доказана е (без дори да е спорна) и втората предпоставка – посоченото решение е отменено с Решение № 1559 от 12.03.2021 г. по адм. дело № 10894/2020 г. на Административен съд София - град, 66-ти състав, оставено в сила с Решение №

10549/19.10.2021 г. на Върховния административен съд, Четвърто отделение, по адм. д. № 5751/2021 г.

Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за частично доказана по следните съображения.

Ищецът твърди, че претърпените от него вреди са под форма на пропуснати ползи – същият не е могъл да се разпорежда със сумата от 24 446,00 лв., представляваща второ плащане по Договор № 23/112/09394 от 13.05.2014 г, по мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери”, т.е. ответникът като длъжник е изпаднал в забава, поради което дължи обезщетение под формата на лихва върху тази сума.

Настоящият съдебен състав възприема като основателна и доказана претенцията за присъждане на обезщетение под формата на лихва. Ищецът, сключвайки посочения по-горе договор е имал легитимни очаквания да получи от страна на ДФЗ визираните в него суми, но с незаконосъобразното решение те са му отказани, поради което той е активно легитимиран да получи обезщетение за това, че е бил лишен от тези средства за определен период от време. При липса на твърдения и доказателства за настъпили действителни вреди в по-голям размер, обезщетението за забавеното плащане се дължи съгласно чл. 86 от ЗЗД като лихва върху главницата от деня на забавата.

От друга страна съдът споделя аргументите на ответника, че главницата върху която се дължи обезщетение в случая не е в размер на 24 446,00 лв., а е в размер на 22 001,40 лв., толкова колкото ищецът е получил след отмяната на Решение № 23/112/09394/3/01/04/01 от 23.07.2018 г. за налагане на финансова корекция с изх. № 01-220- 6500/106 от 23.07.2018 г. (РФК с И.. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018 г.).

Това е така, защото съгласно чл. 38, ал. 15 от ЗДДФЛ с окончателен данък се облага brutната сума на придобитите от физически лица, нерегистрирани като земеделски стопани, облагаеми доходи, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, от Европейския фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет. Тълкуването на цитираната разпоредба налага извода, че дори процесното решение да не беше издадено, И. И. е щял да получи като второ плащане по договора сума в размер на 24 446,00 лв., от която да бъде удържана сумата от 2444,60 лв. като данък при източника на дохода. Т.е. патримониумът на ищец е бил ошетен с 22 001,40 лв. Именно върху тази сума следва да бъде определен размера на претендираното обезщетение под формата на лихва.

Направеният анализ на събраните доказателства, безспорно налага извода, за наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и претърпените имуществени вреди, т.е. установена е и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Относно периода, за който се претендира обезщетението съдът намира, че следва да се съобрази с т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК. Съгласно същата, началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението за вреди от унищожаваните административни актове, е влизане в сила на решението, с което се отменят. В тази връзка върху посочената сума от 22 001,40 лв. следва се дължи законна лихва, считано от 19.10.2021 г. - датата на влизане в сила Решение № 1559 от 12.03.2021 г. по адм. дело № 10894/2020 г. на Административен съд София - град (АССГ), Трето отделение, 66-ти състав до 14.02.2022 г. – датата, на която сумата от 22 001,40 лв. е постъпила по сметката на ищеца.

Размерът на обезщетението в случая следва да бъде изчислен с помощта на използвания от НАП калкулатор за изчисляване на законна лихва, находящ се на интернет страница <https://www.calculator.bg>. След направената служебна проверка и изчисление съдът намира, че размерът на обезщетението върху визираната сума и посочен период е 727.25 лв.

По делото няма твърдения и данни ответникът да е бил поканен да плати доброволно тази или друга сума, поради което същият не е изпаднал в забава до момента на предявяване на иска пред АССГ, т.е. от датата на подаването на исковата молба същият дължи лихва за забава, която следва да се определи към датата на окончателното изплащане на присъдената главница.

Съдът не намира за основателен и доказан иска да бъде осъден ДФ „Земеделие“ да заплати на И. Д. И. мораторна лихва върху сумата от 10 763,89 лв. – сумата, която се претендира като обезщетение от незаконосъобразния административен акт, считано от 15.02.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба. Това е така, защото от една страна след изплащането на сумата от 22 001,40 лв. на 14.02.2022 г. ответникът вече не е бил в забава. Няма и данни, че е бил поканен да плати доброволно тази сума. От друга страна, съгласно константната съдебна практика по приложението на Закона за задълженията и договорите *анатоцизмът* (олихвяване на изтекли лихви) е недопустим. Под изтекли лихви се има предвид мораторни лихви, за каквито става въпрос в разглеждания казус. Анатоцизма е допустим от БНБ само със съответен нормативен акт. Не е налице анатоцизм при олихвяването с мораторна лихва на дължимата възнаградителна лихва. Т.е. допустимо е начисляване на мораторна лихва, при забавяне плащането на възнаградителната лихва, уговорена предварително между страните, а не върху мораторна – обезщетителна лихва за неизпълнено задължение, каквато имаме в случая.

Във връзка с изложените разсъждения съдът намира, че претенцията в тази ѝ част следва да бъде отхвърлена.

С оглед на изхода на спора на ищеца и на ответника се дължат разноски. Такива са поискани своевременно, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на уважената и отхвърлената част от иска.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Държавен Фонд „Земеделие“ да заплати на И. Д. И., с ЕГН [ЕГН] сумата от 727,25 (седемстотин двадесет и седем и 25 ст.) лева, като обезщетение за претърпени от него имуществени вреди, настъпили от административен акт - Решение № 23/112/09394/3/01/04/01 от 23.07.2018 г. за налагане на финансова корекция с изх. № 01-220- 6500/106 от 23.07.2018 г. (РФК с И.. № 01-220-6500/106 от 23.07.2018 г.), ведно със законната лихва, считано от 05.09.2022 г. до окончателно изплащане на сумата като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията до пълния ѝ размер от 10 763,89 лева.

ОТХВЪРЛЯ иска на И. Д. И., с ЕГН [ЕГН] срещу Държавен Фонд „Земеделие“

за заплащане на мораторна лихва върху сумата от 10 763,89 лв., считано от 15.02.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба.

ОСЪЖДА Държавен Фонд „Земеделие“ да заплати на И. Д. И., с ЕГН [ЕГН] на основание чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждение, във връзка с чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от 300 (триста) лева (минимално предвидения по Наредбата размер на възнаграждението към момента на предявяването на иска), представляваща съразмерна, с уважената част от претенцията сума – адвокатско възнаграждение за един адвокат и внесена държавна такса в размер на 10 лв.

ОСЪЖДА И. Д. И., с ЕГН [ЕГН] да заплати на Държавен Фонд „Земеделие“ на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 8208 по описа за 2022 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.